

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ**

ΣΕ Α΄ ΕΛΑΣΣΟΝΑ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε δημόσια, στις, με την εξής σύνθεση: Ιωάννης Σαρμάς, Πρόεδρος, Γεωργία Μαραγκού, Μαρία Αθανασοπούλου, Ευαγγελία-Ελισάβετ Κουλουμπίνη, Αντιπρόεδροι, Δημήτριος Πέππας, Αγγελική Μυλωνά, Κωνσταντίνος Εφεντάκης, Δέσποινα Τζούμα, Δημήτριος Τσακανίκας, Κωνσταντίνος Παραθύρας, Κωνσταντίνος Κρέπης, Γεωργία Παπαναγοπούλου, Νικολέτα Ρένεση, Δημήτριος Κοκοτσής, Ιωάννης Βασιλόπουλος και Νικόλαος Βόγκας, Σύμβουλοι, εκτός από τη Σωτηρία Ντούνη, Αντιπρόεδρο, που είχε κώλυμα. Από τους ανωτέρω, οι Σύμβουλοι Δημήτριος Κοκοτσής, Ιωάννης Βασιλόπουλος και Νικόλαος Βόγκας μετείχαν ως αναπληρωματικά μέλη. Γραμματέας η Ελένη Αυγουστόγλου.

Γενικός Επίτροπος Επικρατείας: Αντώνιος Νικητάκης, Επίτροπος Επικρατείας, κωλυμένου του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου Σταματίου Πουλή.

Για να δικάσει την από2020 (Α.Β.Δ. /2021) αίτηση:

Του νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου (σωματείου)-Μη Κυβερνητικής Οργάνωσης με την επωνυμία «.....», με Α.Φ.Μ. που εδρεύει στη (οδός) που εκπροσωπείται νόμιμα και παραστάθηκε διά του πληρεξουσίου του δικηγόρου Γεωργίου Καλαϊτζή (ΑΜ 7798/ΔΣ Θεσσαλονίκης).

Κατά του Ελληνικού Δημοσίου, που εκπροσωπείται νομίμως από τον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε διά δηλώσεως του άρθρου 231 παρ. 1 του ν. 4700/2020 του Νομικού Συμβούλου του Κράτους Κωνσταντίνου Γεωργιάδη.

Με την αίτηση αυτή επιδιώκεται η αναίρεση της 399/2021 απόφασης του Εβδόμου Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε το Δικαστήριο άκουσε:

Τον πληρεξούσιο δικηγόρο του αναιρεσείοντος σωματείου, ο οποίος ανέπτυξε προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους αναίρεσης και ζήτησε την παραδοχή της αίτησης.

Τον Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος ανέπτυξε προφορικά την από 5.4.2023 γνώμη του και πρότεινε την απόρριψη της αίτησης αναίρεσης.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση, το Δικαστήριο, με την παρουσία της Γραμματέως Σταυρούλας Τσάλα, συνήλθε στις 29 Ιανουαρίου 2025 σε τηλεδιάσκεψη, με τη χρήση της επίσημης κρατικής πλατφόρμας e-Presence.gov.gr, σύμφωνα με το άρθρο 295 παρ. 2 του ν. 4700/2020, με Προεδρεύουσα την Αντιπρόεδρο Γεωργία Μαραγκού και παρόντες τους δικαστές που έλαβαν μέρος στη συζήτηση της υπόθεσης, εκτός από τον Πρόεδρο Ιωάννη Σαρμά που αποχώρησε από την υπηρεσία μετά τη λήξη της τετραετούς θητείας του στη θέση αυτή.

Άκουσε την εισήγηση της Συμβούλου Γεωργίας Παπαναγοπούλου και

Αφού σκέφθηκε κατά τον νόμο

Αποφάσισε τα εξής:

1. Με την προσβαλλόμενη απόφαση απορρίφθηκε ως αβάσιμη η από2018 έφεση του ήδη αναιρεσιόντος σωματείου κατά της /...../.....2017 απόφασης του Υπουργού Εξωτερικών, με την οποία επιβλήθηκε σε βάρος του ανάκτηση ποσού 366.849,69 ευρώ, το οποίο κατά το ποσό των 170.000 ευρώ αντιστοιχεί σε καταβολή αχρεωστήτως της α' δόσης χρηματοδότησής του από πιστώσεις του τακτικού προϋπολογισμού του Υπουργείου Εξωτερικών για την εκτέλεση του προγράμματος «Δημιουργία Κέντρου Σπουδών και Παροχών Υγείας στην.....» (ΑΝΑΠ.....) και κατά το ποσό των 196.849,69 ευρώ σε τόκους υπερημερίας επί του κεφαλαίου, υπολογιζόμενους από τον χρόνο καταβολής του ποσού της χρηματοδότησης.

2. Η υπό κρίση αίτηση αναίρεσης, όπως οι λόγοι αυτής αναπτύσσονται με το από 5.4.2023 υπόμνημα, έχει ασκηθεί εμπροθέσμως και εν γένει νομοτύπως. Επομένως, πρέπει να γίνει τυπικά δεκτή και να ερευνηθεί περαιτέρω κατά το βάσιμο των προβαλλόμενων λόγων. Το από 17.3.2023 δικόγραφο όμως, που αναγράφεται ως πρόσθετοι λόγοι αναίρεσεως, το οποίο κατατέθηκε στη Γραμματεία της Ολομέλειας και επιδόθηκε στις 21.3.2023, είναι απαράδεκτο, δοθέντος ότι αντίγραφό του δεν επιδόθηκε 15 πλήρεις ημέρες πριν από τη συζήτηση στο αντίδικο, σύμφωνα με το άρθρο 171 του ν. 4700/2020, λαμβάνεται όμως, υπόψιν ως υπόμνημα.

3. Από τον συνδυασμό των διατάξεων των νόμων 1673/1986 και 2731/1999 καθώς και του π.δ. 224/2000 συνάγεται ότι η Υπηρεσία Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας (Υ.Δ.Α.Σ.), η οποία υπάγεται ως ανεξάρτητη υπηρεσία στο Υπουργείο Εξωτερικών, είναι αρμόδια για την εποπτεία, τον συντονισμό και την προώθηση δράσεων και προγραμμάτων με σκοπό την παροχή αναπτυξιακής ανθρωπιστικής, επισιτιστικής ή άλλης μορφής βοήθειας με στόχο την υλοποίηση συγκεκριμένων σκοπών της εξωτερικής πολιτικής του Κράτους (ΣτΕ 4354/2014, 3507/2015) προς όφελος ευρύτερων, ρητώς προσδιορισμένων στην πρόταση περί έγκρισης του προγράμματος, πληθυσμιακών ομάδων. Στο πλαίσιο αυτό, η Υ.Δ.Α.Σ. χρηματοδοτεί από τις πιστώσεις που εγγράφονται στον Κρατικό Προϋπολογισμό (προϋπολογισμό εξόδων του Υπουργείου Εξωτερικών), δράσεις

και προγράμματα ανθρωπιστικής και αναπτυξιακής βοήθειας που υλοποιούνται από Μ.Κ.Ο. δηλαδή μη κερδοσκοπικά ν.π.ι.δ., σε εκτέλεση σχετικών συμβάσεων που συνάπτει με αυτές. Ειδικότερα, η ανωτέρω οικονομική ενίσχυση καταβάλλεται σε Μ.Κ.Ο. σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2731/1999, του π.δ. 224/2000 και τους όρους της συναπτόμενης με την Υ.Δ.Α.Σ. σύμβασης, προκειμένου να τη διαχειριστεί και να τη διαθέσει περαιτέρω για την επίτευξη των στόχων του αναπτυξιακού προγράμματος, εκτελώντας τις δράσεις του εγκεκριμένου σχεδίου δράσης, και όχι ως επιχορήγηση ή άλλου είδους οικονομική ενίσχυση, την οποία θα μπορούσε να διαθέτει κατά βούληση, για την εκπλήρωση οποιουδήποτε από τους αναφερόμενους στο καταστατικό του σκοπούς. Το χρηματοδοτούμενο ν.π.ι.δ., πέραν των ειδικών υποχρεώσεων λογοδοσίας που θεσπίζονται με τις διατάξεις των άρθρων 21 παρ. Β 2 του π.δ. 224/2000 και 12 παρ. 2 ν. 2731/1999, αναλαμβάνει παράλληλα τις εκάστοτε λεπτομερώς αναφερόμενες στη σύμβαση υποχρεώσεις και δεσμεύσεις, οι όροι της οποίας συμπληρώνουν το κανονιστικό πλαίσιο της χρηματοδότησης και υλοποίησης του χρηματοδοτούμενου αναπτυξιακού προγράμματος. Το ενισχυόμενο από την Υ.Δ.Α.Σ. ν.π.ι.δ. δεν διαχειρίζεται ίδια χρήματα, αλλά χρηματικά ποσά χορηγούμενα από τον Κρατικό Προϋπολογισμό για την εκπλήρωση ενός δημόσιου σκοπού, στο πλαίσιο άσκησης της Εξωτερικής Πολιτικής και των Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων της Χώρας, ήτοι δημόσιο χρήμα (πρβλ. ΕλΣυν Ολ. 1039/1995), με συνέπεια να καθίσταται υπόλογος (πρβλ. ΕλΣυν Ολ. Πρακτικά 11ης Γεν.Συν. της 4.5.1998) και άρα να υπέχει δημοσιολογιστική ευθύνη έναντι του Ελληνικού Δημοσίου για την ορθή και προσήκουσα διάθεση της ενίσχυσης, καθώς και για την επιστροφή του ποσού που δεν αναλώθηκε ή δεν αναλώθηκε νόμιμα στο πλαίσιο του προγράμματος. Η ιδιότητα, εξάλλου, του δημοσίου υπολόγου δεν αίρεται, ούτε αποκλείεται όταν αυτός αναλαμβάνει τη διαχείριση χρημάτων ή υλικού του Δημοσίου, κατόπιν νόμιμης εντολής διαχείρισης που δίδεται σ' αυτόν βάσει σύμβασης καταρτιζόμενης με το Δημόσιο (βλ. ΕλΣυν Ολ. 1247/1999). Ως εκ τούτου, σε περίπτωση που διαπιστωθούν πληρωμές που δεν στηρίζονται σε νόμιμα διαχειριστικά στοιχεία, τα αντίστοιχα χρηματικά ποσά συνιστούν έλλειμμα καταλογιστέο στο υπόλογο ν.π.ι.δ., με απόφαση του οικείου διατάκτη (άρθρο 56 παρ. 3 του νόμου 2362/1995, Α' 247, και ήδη 152 του ν. 4270/2014, Α' 143). Ομοίως, η παραβίαση των σχετικών όρων, υπό τους οποίους χορηγήθηκε η χρηματοδότηση στο ν.π.ι.δ. όπως αναλυτικά διατυπώνονται στη σύμβαση και αποτελούν, κατά τα προεκτεθέντα, το ειδικότερο κανονιστικό πλαίσιο αυτής, που ρυθμίζει λεπτομερέστερα τα της διαχείρισης, της υλοποίησης του προγράμματος και τις συναφείς υποχρεώσεις του λαβόντος, συνεπάγεται την επέλευση των προβλεπόμενων από αυτό εννόμων συνεπειών.

4. Στην υπό κρίση υπόθεση, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση, το δικάσαν Τμήμα δέχθηκε, κατά την ανέλεγκτη αναιρετικά περί τα

πράγματα κρίση του, τα πραγματικά περιστατικά που αναφέρονται στην επόμενη σκέψη.

5.1. Το ήδη αναιρεσείον μη κερδοσκοπικό σωματείο υπέβαλε πρόγραμμα προς χρηματοδότηση αναπτυξιακής βοήθειας στο..... Με την Φ...../...../22.10.2004 απόφαση του Υφυπουργού Εξωτερικών εγκρίθηκε η διάθεση από το Δημόσιο ποσού 340.000,00 ευρώ για την υλοποίηση του υποβληθέντος προγράμματος δημιουργίας.....Κέντρου Σπουδών Υγείας στην Με την ίδια απόφαση ορίστηκε καταβλητέα η α΄ δόση που αντιστοιχούσε σε ποσοστό 50% επί του συνόλου της χρηματοδότησης, δηλαδή σε ποσό 170.000 ευρώ.

5.2. Ανάμεσα στο αναιρεσείον και το Υπουργείο Εξωτερικών, μέσω της Υπηρεσίας Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας (στο εξής: Υ.Δ.Α.Σ.), υπεγράφη η από 29.11.2004 «ΑΝΑΠ-.....» σύμβαση χρηματοδότησης του προγράμματος αναπτυξιακής συνεργασίας, όπως προσδιοριζόταν στην Τελική Πρόταση του αναιρεσείοντος. Αντικείμενο του προγράμματος ήταν η ίδρυση και εγκατάσταση υποδομών στέγασης, εξοπλισμού, αναλωσίμων (κ.λπ.) του Κέντρου Σπουδών και Παροχών Υγείας για τη μεταστέγαση της Νοσηλευτικής Σχολής και της Μαιευτικής Σχολής της, η ίδρυση και λειτουργία Κέντρου Οικογενειακού Προγραμματισμού, η λειτουργία εξωτερικών ιατρείων για το παιδί και τη γυναίκα, η λειτουργία Κέντρου Άμεσης Βοήθειας, η επιστημονική εκπαίδευση επαγγελματιών υγείας, η κάλυψη κενών θέσεων στους υγειονομικούς σχηματισμούς της χώρας και στελέχωσή τους με επιστημονικά καταρτισμένο προσωπικό (άρθρο 3 της σύμβασης). Το συνολικό χρονικό διάστημα για την ολοκλήρωση του έργου προσδιορίστηκε σε δώδεκα (12) μήνες, με ημερομηνία έναρξης τις 15.12.2004 και ημερομηνία λήξης τις 14.12.2005. Η ανάδοχος είχε υποχρέωση να ενημερώνει εγγράφως και αμέσως την Υ.Δ.Α.Σ. σε περίπτωση που υπήρχαν καθυστερήσεις ή ενδείξεις ότι θα ανέκυπταν καθυστερήσεις που μπορούσαν να θέσουν σε κίνδυνο την τήρηση του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης του έργου, ώστε να είναι δυνατή η συνεννόηση σχετικά με τις απαιτούμενες ενέργειες (άρθρο 4 της σύμβασης). Ο συνολικός προϋπολογισμός του έργου ορίστηκε σε 453.333 ευρώ, ποσοστό 75% του οποίου, δηλαδή ποσό 340.000 ευρώ, καλυπτόταν από την εγκριθείσα, κατά τα ανωτέρω, χρηματοδότηση. Το ποσό της χρηματοδότησης επρόκειτο να καταβληθεί σε τρεις δόσεις, η πρώτη από τις οποίες (50% του εγκριθέντος ποσού, δηλ. 170.000 ευρώ) κατά την υπογραφή της σύμβασης, η δεύτερη (30% του εγκριθέντος ποσού, δηλ. 102.000 ευρώ) θα χορηγούνταν με την έγκριση από την Υ.Δ.Α.Σ. της Ενδιάμεσης Εκθέσεως Προόδου και η τελευταία (20% του εγκριθέντος ποσού, δηλ. 68.000 ευρώ) θα χορηγούνταν με την έγκριση από την Υ.Δ.Α.Σ. της Τελικής Εκθέσεως Προόδου. Σε περίπτωση καθυστέρησης για λόγους ανωτέρας βίας, επιτρεπόταν διαφοροποίηση των τιμών μόνο για το χρονικό διάστημα και για το τμήμα του έργου πέραν του καθορισμένου χρονοδιαγράμματος (άρθρο 5 της σύμβασης). Το αναιρεσείον είχε υποχρέωση να

υποβάλλει μηνιαίες εκθέσεις προόδου εκτέλεσης του προγράμματος, ανεξάρτητα από την πρόοδο εκτέλεσης του έργου και του ποσοστού απορρόφησης της χρηματοδότησης. Ειδικά δε, η Ενδιάμεση Έκθεση Προόδου, που αποτελούσε προϋπόθεση καταβολής της β' δόσης της χρηματοδότησης, έπρεπε να συνοδεύεται επιπροσθέτως, μεταξύ άλλων, από τα παραστατικά του μέχρι τότε εκτελεσθέντος προγράμματος και από τις συμφωνίες συνεργασίας με τους τοπικούς εταίρους, ενώ η μη υποβολή της Ενδιάμεσης Εκθέσεως Προόδου ή η έλλειψη των απαιτούμενων δικαιολογητικών συνεπαγόταν ουσιώδη παραβίαση της σύμβασης (άρθρο 6.2 της σύμβασης). Επιπλέον, το αναιρεσείον είχε υποχρέωση να υποβάλει προς έγκριση στην Υ.Δ.Α.Σ. την Τελική Έκθεση, εντός εξήντα ημερών από την ολοκλήρωση του έργου, με τον οικονομικό απολογισμό, τον εγκεκριμένο από ελεγκτή ισολογισμό, την αναλυτική αναφορά πεπραγμένων και το σύνολο των παραστατικών των δαπανών, η μη υποβολή της οποίας ή η έλλειψη των συνοδευτικών της στοιχείων και παραστατικών αποτελούσε, ομοίως, ουσιώδη παραβίαση της σύμβασης (άρθρο 7.1 της σύμβασης). Εξάλλου, ακόμα και μετά την έγκριση της Τελικής Εκθέσεως, ήταν επιτρεπτό να αναζητηθούν, ως αχρεωστήτως καταβληθέντα, ποσά από τη χρηματοδότηση του έργου αν αυτό δεν ήταν σύμφωνο με την εγκριθείσα Τελική Πρόταση (άρθρο 7.3 της σύμβασης). Η Υ.Δ.Α.Σ. μπορούσε να καταγγείλει τη σύμβαση σε περίπτωση ουσιώδους παραβίασης των όρων της, με αιτιολογημένη απόφασή της (άρθρο 9.1 της σύμβασης). Αν το αναιρεσείον δεν εκπλήρωνε προσηκόντως τις υποχρεώσεις του ή δεν συμμορφωνόταν προς τις σύμφωνες με τη σύμβαση εντολές (της Υ.Δ.Α.Σ.) και αν εντός δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών από την κοινοποίηση έγγραφης πρόσκλησης της Υ.Δ.Α.Σ. να προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες, η ανταπόκρισή του κρινόταν πλημμελής, η Υ.Δ.Α.Σ. μπορούσε να θεωρήσει ότι υπήρχε ουσιώδης παραβίαση της σύμβασης (άρθρο 9.2 της σύμβασης). Η διαπίστωση ουσιώδους παραβίασης της σύμβασης εκτός από το ότι συνιστούσε νόμιμο λόγο καταγγελίας της από την Υ.Δ.Α.Σ., είχε περαιτέρω συνέπεια την αναζήτηση είτε του καταβληθέντος αδιάθετου υπολοίπου της χρηματοδότησης του έργου είτε του συνόλου των χορηγηθέντων χρημάτων, εντόκως, κατά την κρίση της Υ.Δ.Α.Σ., από την ημέρα καταβολής τους (άρθρο 11.1 της σύμβασης). Το ύψος του επιστρεπτέου ποσού θα καθοριζόταν από την Υ.Δ.Α.Σ. σε συνάρτηση προς το ποσοστό εκτέλεσης του έργου, το ίδιο πταίσμα ή την αμέλεια του αναιρεσείοντος (άρθρο 11.2 της σύμβασης). Τέλος, σε περίπτωση επέλευσης γεγονότων ανωτέρας βίας το αναιρεσείον, όπως και η Υ.Δ.Α.Σ., είχε δικαίωμα να αναστείλει μονομερώς την εκπλήρωση των υποχρεώσεών της κατά το μέτρο και τον χρόνο που παρεμποδιζόταν, κατόπιν ενημέρωσης σχετικά με τον χρόνο καθυστέρησης. Ως ανωτέρα βία νοούνταν γεγονότα και περιστατικά αποδεδειγμένα εκτός του ελέγχου και της ευθύνης του αναιρεσείοντος, ενώ δεν ενέπιπταν στην έννοια αυτή συμβάντα τα οποία όφειλε το αναιρεσείον να έχει εκτιμήσει κατά την υπογραφή της σύμβασης και κατά την ομαλή εξέλιξή της (άρθρο 17 της σύμβασης).

5.3. Κατόπιν του από 12.1.2005 (αρ. πρωτ.), με χαρακτηρισμό «επείγον», αιτήματος του αναιρεσεύοντος με θέμα «αναβολή ημερομηνίας έναρξης προγραμμάτων» αντί της 15.12.2004 στις 1.3.2005 και αιτιολογία ότι «η φυσική καταστροφή που έπληξε στις ...2004 τις παράκτιες τουχώρες και η σημαντική ανθρωπιστική κρίση που επακολούθησε, είχε ως αποτέλεσμα την απορρόφηση όλων των ανθρωπίνων πόρων της ΕΟΔ στην αντιμετώπιση αυτών των αναγκών», με την από 17.1.2005 τροποποιητική πράξη που καταρτίστηκε ανάμεσα στο αναιρεσεύον και την Υ.Δ.Α.Σ. τροποποιήθηκε το άρθρο 4.1 και ορίστηκε ως ημερομηνία έναρξης του προγράμματος η 1.3.2005 και ως ημερομηνία ολοκλήρωσης η 28.2.2006.

5.4. Ακολούθως, στο από 15.6.2005 ενημερωτικό έγγραφο του αναιρεσεύοντος προς την Υ.Δ.Α.Σ. σχετικά με το ανωτέρω πρόγραμμα, εκτίθετο ότι κατόπιν αρχαιρεσιών στο σωματείο είχε πρόσφατα συγκροτηθεί νέο Διοικητικό Συμβούλιο αυτού και ότι πριν την ολοκλήρωση της διεξαγόμενης εσωτερικής ενημέρωσης δεν ήταν δυνατό να ληφθεί απόφαση σχετικά με τη συνέχιση οποιασδήποτε δράσης, συμπεριλαμβανομένου και του ανωτέρω προγράμματος, ως εκ τούτου ήταν αναγκαία ορισμένη πίστωση χρόνου.

5.5. Με το από 8.2.2006 έγγραφό του, το αναιρεσεύον ενημέρωσε την Υ.Δ.Α.Σ. ότι η προαναφερόμενη διαδικασία ενημέρωσης και ελέγχου των οικονομικών και εν γένει πεπραγμένων ολοκληρώθηκε «σχετικά πρόσφατα και πάγωσε για μεγάλο χρονικό διάστημα τις οικονομικές και άλλες υποχρεώσεις της ΕΟΔ». Ακόμα, αναφερόταν ότι «οι συνθήκες ασφαλείας στη χώρα (.....) καθώς και μια σειρά από γεγονότα που ελλόχευαν την ασφάλεια του προσωπικού, συνετέλεσε επίσης στη μη ανάληψη επαναδραστηριοποίησης της αποστολής / προγράμματος, μέχρι και πρόσφατα». Εξαίρεση αποτελούσε η λειτουργία ασθενοφόρου οχήματος, ενώ η αναστολή της δράσης «όλον αυτό τον καιρό» ήταν η ανέγερση του Κέντρου Σπουδών Υγείας. Σύμφωνα με το ίδιο έγγραφο, μετά από συνεκτίμηση της κατάστασης στην περιοχή υλοποίησης του προγράμματος και της δυνατότητας επαναδραστηριοποίησής του, το αναιρεσεύον σχεδίαζε και πρότεινε α. να μεταβεί (17.2-23.2.2006) επιτόπου του έργου ένα στέλεχός του συνοδευόμενο από εκπρόσωπο της Υ.Δ.Α.Σ. προκειμένου να διερευνήσει τις συνθήκες ασφαλείας, τη διαθεσιμότητα υλικοτεχνικών πόρων και υποδομής σε σχέση με την άρτια και απρόσκοπτη επαναδραστηριοποίηση για την εκτέλεση του προγράμματος και β. βάσει των νεότερων δεδομένων στην περιοχή, το αναιρεσεύον να καταθέσει περαιτέρω κατεπείγουσα πρόταση τροποποίησης της υπάρχουσας σύμβασης και παράτασης υλοποίησης του προγράμματος κατά ένα ακόμα έτος.

5.6. Στο επόμενο από 20.3.2006 (αρ. πρωτ.....) έγγραφό του προς την Υ.Δ.Α.Σ. με θέμα «αίτηση τροποποίησης προγράμματος», το αναιρεσεύον ζήτησε νέες πρόσθετες τροποποιήσεις απαραίτητες για την ολοκλήρωση του έργου, ιδιαίτερα μετά από σχετικό αίτημα τηςΚυβέρνησης και τα συμπεράσματα από την τελευταία επίσκεψη στην περιοχή. Ειδικότερα, η ζητούμενη τροποποίηση

αφορούσε, μεταξύ άλλων επιμέρους σημείων, στο φυσικό αντικείμενο του έργου, το οποίο συνίστατο πλέον στην ίδρυση και εγκατάσταση υποδομών στέγασης της «.....Ακαδημίας Νοσοκομειακών Σπουδών» για την επιστημονική εκπαίδευση επαγγελματιών υγείας (νοσηλευτριών και μαιών). Στις δυνατότητες της κτιριακής υποδομής (διώροφο κτίσμα) προβλεπόταν να συμπεριλαμβάνεται και αίθουσα συνεδρίων. Το πρόγραμμα θα υποστηριζόταν συμπληρωματικά από τη λειτουργία πλήρως εξοπλισμένου ασθενοφόρου οχήματος / κινητής μονάδας κατά τους 12 μήνες υλοποίησης του έργου, δράση που ήδη υλοποιούνταν πλήρως. Το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης ήταν αναγκαίο να παραταθεί κατά ένα έτος δηλαδή μέχρι και το τέλος Φεβρουαρίου 2007. Για την κατασκευή επρόκειτο να ζητηθούν εκ νέου προσφορές από τις τρεις δραστηριοποιούμενες στην περιοχή αξιόπιστες κατασκευαστικές εταιρείες, δυνάμενες να αναλάβουν την υλοποίησή του. Όπως αναφερόταν στο ίδιο έγγραφο προηγούμενες προσφορές που είχαν κοινοποιηθεί στην Υ.Δ.Α.Σ., αφορούσαν έργο μεγαλύτερης εμβέλειας το οποίο δεν ήταν δυνατό να κατασκευαστεί με τον εγκεκριμένο προϋπολογισμό. Η νέα πρόταση περιοριζόταν στην κτιριακή υποδομή και δεν συμπεριελάμβανε ολωσδιόλου εξοπλισμό, για οικονομικούς λόγους. Συμπληρωματικά αναφερόταν ότι «αν και το έργο θα εστιάσει στις κτιριακές υποδομές, το επόμενο βήμα θα είναι νέα πρόταση για τον εξοπλισμό αυτών και την εξασφάλιση πόρων για τη λειτουργία του τα πρώτα χρόνια, μέχρι να μπορέσει να αυτοχρηματοδοτηθεί ή να εξασφαλίσει πόρους από τρίτους για τα λειτουργικά του έξοδα». Το αναιρεσείον έκλεινε το έγγραφό του δηλώνοντας ότι, όπως προέκυπτε και από τα στοιχεία που συνόδευαν την πρότασή του, το συνολικό ύψος του προϋπολογισμού της αρχικής σύμβασης δεν μεταβαλλόταν «παρά μονάχα τροποποιούνται οι διάφορες επιμέρους γραμμές / κωδικοί». Το ανωτέρω έγγραφο κατατέθηκε στην Υ.Δ.Α.Σ. στις 21.3.2006.

5.7. Στις 28.11.2012 η Υ.Δ.Α.Σ. (Γραμματέας Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων Γ) απέστειλε στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του αναιρεσείοντος, η οποία αναγραφόταν και στο από 8.2.2006 έγγραφό της, ενημερωτικό μήνυμα, με το οποίο το καλούσε, επ' αφορμή εκκαθάρισης εκκρεμών προγραμμάτων από ορκωτούς λογιστές, να υποβάλει το συντομότερο δυνατό, τελική απολογιστική έκθεση του προγράμματος συνοδευόμενη από οικονομικό απολογισμό και τα αναγκαία δικαιολογητικά σχετικά με την α' δόση ποσού 170.000 ευρώ που είχε ήδη εισπράξει για το πρόγραμμά του στο (σύμβαση ΑΝΑΠ-....., και σε περίπτωση άρνησής του θα υποχρεωνόταν να επιστρέψει το ανωτέρω ποσό εντόκως.

5.8. Στις 18.12.2014 συντάχθηκε η έκθεση οικονομικού και λογιστικού ελέγχου του προγράμματος από ανεξάρτητο ορκωτό ελεγκτή. Ο έλεγχος αφορούσε την επιλεξιμότητα των δαπανών του προγράμματος, την υποβολή των παραστατικών των δαπανών και την αντιστοίχισή τους προς τα προβλεπόμενα στο πρόγραμμα και τη διάρκειά του, τη διερεύνηση της ύπαρξης των απαραίτητων εγκρίσεων από την Υ.Δ.Α.Σ. από την έναρξη του προγράμματος μέχρι τον χρόνο

του ελέγχου. Στην έκθεση επισημαινόταν ότι το αναιρεσείον είχε λάβει την α' δόση, όμως, δεν είχε υποβάλει φάκελο παραστατικών για τις δαπάνες του, ούτε ενδιάμεση ούτε τελική έκθεση. Κατά τη διεξαγωγή του ελέγχου, λήφθηκε υπόψη η από 17.1.2005 τροποποιητική πράξη, ενώ, σχετικά με το από 20.3.2006 αίτημα του αναιρεσείοντος δεν εντοπίστηκε απόφαση έγκρισής του. Ακόμα σημειώθηκε ότι στο φάκελο του προγράμματος δεν συμπεριλαμβανόταν έγγραφο είτε των αρμόδιων Διπλωματικών Αρχών είτε της Υ.Δ.Α.Σ. σχετικά με την εξέλιξη του έργου ούτε βεβαίωση ολοκλήρωσής του. Δεδομένου ότι δεν βρέθηκαν δικαιολογητικά υλοποίησης του έργου και ολοκλήρωσης του προγράμματος ούτε υποβλήθηκαν παραστατικά δαπανών για το πρόγραμμα, το συμπέρασμα του ελέγχου ήταν ότι δεν προέκυψαν επιλέξιμες δαπάνες και ότι το αναιρεσείον όφειλε να επιστρέψει το ποσό των 170.000 ευρώ που είχε λάβει ως α' δόση.

5.9. Με τη Φ...../...../...../...../26.8.2015 επιστολή του Γενικού Διευθυντή της Υ.Δ.Α.Σ. προς το αναιρεσείον, το τελευταίο ενημερώθηκε σχετικά με την κατά τα ανωτέρω οφειλή του και κλήθηκε να μεταβεί στην Υ.Δ.Α.Σ., στις 16.9.2015 (ώρα 13.00) προκειμένου να εκθέσει τις απόψεις του, πριν την αναζήτησή της. Στο ίδιο έγγραφο διευκρινιζόταν ότι το ποσό των 170.000 ευρώ αποτελούσε το σύνολο των μη επιλέξιμων δαπανών του προγράμματος και ότι η τελική εκκαθάρισή του θα γινόταν μετά την αξιολόγηση της φυσικής υλοποίησης του έργου.

5.10. Ακολούθως, στο Φ...../...../...../...../29.7.2016 έγγραφο του Γενικού Διευθυντή της Υ.Δ.Α.Σ., το οποίο απεστάλη στο αναιρεσείον με τηλεομοιοτυπία αυθημερόν εκτίθετο ότι κατόπιν επανεξέτασης του σχετικού φακέλου, διαπιστώθηκαν ουσιώδεις παραβάσεις της σύμβασης, και ειδικότερα: μη υποβολή ενδιάμεσης έκθεσης προόδου (άρθρο 6.2 της σύμβασης), μη υποβολή της τελικής απολογιστικής έκθεσης (άρθρο 7.1 της σύμβασης), μη υποβολή των απαιτούμενων δικαιολογητικών και παραστατικών δαπανών του προγράμματος, μη ολοκλήρωση του φυσικού αντικείμενου της σύμβασης (όπως προέκυπτε από το εκπρόθεσμο αίτημα της 20.3.2006 για παράταση του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου 2007). Στο ίδιο έγγραφο γινόταν μνεία του από 28.11.2012 μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, καθώς και της από 26.8.2015 επιστολής την οποία το αναιρεσείον έλαβε την 7.9.2015 (με συστημένη επιστολή 2.9.2015 των ΕΛΤΑ), στα οποία το αναιρεσείον δεν είχε ανταποκριθεί και συγχρόνως πρόσκληση αυτού εκ νέου να εκθέσει τις απόψεις του εγγράφως έως τις 9.9.2016 και να επιστρέψει το οφειλόμενο ποσό νομιμοτόκως.

5.11. Στη συνέχεια, με το Φ...../...../...../...../21.9.2016 έγγραφο του Γενικού Διευθυντή της Υ.Δ.Α.Σ. προς το αναιρεσείον με τίτλο «Καταγγελία προγράμματος με αντικείμενο τη ΔημιουργίαΚέντρου Σπουδών και Παροχών Υγείας στην και αριθμό σύμβασης ΑΝΑΠ..... Επιστροφή εισπραχθέντος ποσού α' δόσης, ύψους 170.000 ευρώ, νομιμοτόκως», το αναιρεσείον, το οποίο δεν είχε ανταποκριθεί σε προηγούμενη κλήση του που

παρέλαβε στις 11.8.2016, κλήθηκε εκ νέου να επιστρέψει το ποσό των 170.000 ευρώ νομιμοτόκως, από την ημερομηνία είσπραξής του, ως αχρεωστήτως καταβληθέν, το οποίο σε περίπτωση άρνησης επιστροφής θα καταλογιζόταν σε βάρος του.

5.12. Το αναιρεσείον απάντησε με το/5.10.2016 έγγραφό του προς τον Γενικό Διευθυντή της Υ.Δ.Α.Σ. στις 7.10.2016, ζήτησε να παράσχει εξηγήσεις σχετικά με το συνολικό έργο που είχε υλοποιήσει κατά την τριετή παρουσία του στομε σκοπό να αποτραπεί η καταγγελία της σύμβασής και ο καταλογισμός του, διότι το Διοικητικό του Συμβούλιο δεν ήταν σε θέση να «γνωρίζει τυχόν συμβατικές παραλή[ει]ψεις μελών της Ε.Ο.Δ. προς την Υ.Δ.Α.Σ. που έλαβαν χώρα προ δώδεκα (12) ετών».

5.13. Επί των ανωτέρω, η Γενική Διεύθυνση της Υ.Δ.Α.Σ. απέστειλε το Φ...../...../...../10.10.2016 έγγραφό της, σύμφωνα με το οποίο η προθεσμία για την υποβολή εγγράφων, για λόγους διαφάνειας, απόψεων από το αναιρεσείον, έως τις 9.9.2016 είχε παρέλθει άπρακτη, ως προς τις λοιπές οφειλές του από δημοσιονομικώς μη τακτοποιηθέντα προγράμματα (ΑΝΑΠ....., ΑΝΑΠ....., ΑΝΑΠ....., ΑΝΑΠ....., ΑΝΑΠ....., ΑΝΑΠ.....) είχε κληθεί να λάβει αναλυτική γνώση χωρίς να ανταποκριθεί, και όφειλε να τροποποιήσει την τυποποιημένη σήμανση που εμφανιζόταν στα έγγρατά του ότι ήταν μέλος της Υ.Δ.Α.Σ./ΥΠΕΞ.

5.14. Μετά την αναθεώρηση της πράξης θεώρησης του, οικονομικού έτους 2004, χρηματικού εντάλματος πληρωμής με το οποίο καταβλήθηκε στο αναιρεσείον η α΄ δόση της χρηματοδότησης του προγράμματος, εκδόθηκε η Φ...../...../25.9.2017 απόφαση του Υπουργού Εξωτερικών καταλογισμού σε βάρος του ποσού 170.000 ευρώ, πλέον τόκων υπερημερίας ποσού 196.849.69 ευρώ, από την ημερομηνία έκδοσης του χρηματικού εντάλματος (9.12.2004). Στην απόφαση αυτή μνημονεύονται κατά αριθμό και περιγράφονται κατά περιεχόμενο, ενδεικτικά, η από 29.11.2004 σύμβαση και η από 17.1.2005 τροποποιητική της, οι από 15.6.2005, 8.2.2006, 20.3.2006 και 5.10.2016 προαναφερόμενες επιστολές του αναιρεσείοντος, καθώς και το από 28.11.2012 ηλεκτρονικό μήνυμα της Υ.Δ.Α.Σ., η από 18.12.2014 έκθεση ελέγχου των ορκωτών ελεγκτών, οι από 26.8.2015, 29.7.2016 ενημερωτικές επιστολές της Υ.Δ.Α.Σ., η από 21.9.2016 καταγγελία της από 29.11.2004 και της τροποποιητικής της σύμβασης και το από 10.10.2016 έγγραφο του Γενικού Διευθυντή της Υ.Δ.Α.Σ.. Με βάση τα έγγραφα αυτά το αναιρεσείον καταλογίστηκε διότι δεν υπέβαλε ενδιάμεση και τελική απολογιστική έκθεση του προγράμματός του, ούτε δικαιολογητικά και παραστατικά των δαπανών στις οποίες προέβη ούτε ολοκλήρωσε το φυσικό αντικείμενο της σύμβασης, όπως αυτά εκτέθηκαν το πρώτον στο από 29.7.2016 έγγραφο του Γενικού Διευθυντή της Υ.Δ.Α.Σ. προς το αναιρεσείον.

5.15. Κατά της παραπάνω πράξης το αναιρεσεΐον άσκησε έφεση ενώπιον του Εβδόμου Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η οποία απορρίφθηκε με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση.

6. Με τον πρώτο λόγο αναίρεσης προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση με πλημμελή και έλλιπή αιτιολογία απέρριψε την έφεση, δεχόμενη ότι η καταλογιστική απόφαση φέρει νόμιμη και επαρκή αιτιολογία, αν και δεν αναφέρονται σε αυτήν οι συμβατικές αποκλίσεις-παραβάσεις που καθιστούν νόμιμη την καταγγελία της σύμβασης χρηματοδότησης.

7. Επί του αντίστοιχου λόγου που είχε προβάλει το αναιρεσεΐον με την έφεσή του, το Τμήμα δέχτηκε, μεταξύ άλλων, ότι από το σύνολο των στοιχείων που παρατίθενται στην καταλογιστική απόφαση, όπως αυτή νομίμως συμπληρώνεται από τα στοιχεία του φακέλου στα οποία ρητώς παραπέμπει, προκύπτει με σαφήνεια τόσο η νομική όσο και η ιστορική αιτία στην οποία θεμελιώνεται. Ειδικότερα, προκύπτει ότι το ήδη αναιρεσεΐον κατά παράβαση των υποχρεώσεων του όπως προκύπτουν από την ισχύουσα νομοθεσία και εξειδικεύονται στην από 29.11.2004 σύμβασή του, όπως τροποποιήθηκε με την από 17.1.2005 πράξη, δεν υπέβαλε ενδιάμεση έκθεση προόδου (άρθρο 6.1 της σύμβασης) και τελική απολογιστική έκθεση του προγράμματός του (άρθρο 7.1 της σύμβασης), ούτε δικαιολογητικά και παραστατικά δαπανών του προγράμματος που εκτέλεσε, τα οποία έπρεπε να συνυποβάλλονται με τις εκθέσεις αυτές, ενώ από τα αιτήματά του για την εκ νέου τροποποίηση της σύμβασης προκύπτει ότι δεν υλοποίησε το φυσικό αντικείμενο που πρότεινε και εγκρίθηκε.

8. Με τις παραδοχές αυτές, ορθώς κρίθηκε από το δικάσαν Τμήμα νόμιμη η αιτιολογία του καταλογισμού, αφού, κατά τα αναιρετικώς ανέλεγκτα γενόμενα δεκτά πραγματικά περιστατικά, από το σύνολο των στοιχείων που παρατίθενται στην καταλογιστική απόφαση προκύπτει με σαφήνεια τόσο η νομική όσο και η ιστορική αιτία στην οποία θεμελιώνεται και η οποία συνίσταται στο ότι κατά παράβαση των συμβατικών του υποχρεώσεων το αναιρεσεΐον δεν υπέβαλε ενδιάμεση έκθεση προόδου (άρθρο 6.1 της σύμβασης) και τελική απολογιστική έκθεση του προγράμματός του (άρθρο 7.1 της σύμβασης), ούτε δικαιολογητικά και παραστατικά δαπανών του προγράμματος που εκτέλεσε. Επομένως, ο περί του αντιθέτου προβαλλόμενος ισχυρισμός ότι από την καταλογιστική απόφαση δεν προκύπτουν οι συμβατικές αποκλίσεις-παραβάσεις που καθιστούν νόμιμη την καταγγελία της σύμβασης χρηματοδότησης είναι απορριπτέος ως αβάσιμος. Περαιτέρω, δοθέντος ότι το χρηματοδοτηθέν πρόγραμμα δεν υλοποιήθηκε στο σύνολό του, καθώς δεν αποδείχθηκε ότι εκτελέσθηκε κανένα από τα αντικείμενά του, ορθώς κρίθηκε νόμιμη η αιτιολογία του καταλογισμού για το συνολικό ποσό της χρηματοδότησης. Κατόπιν αυτών, ο λόγος αυτός αναίρεσης είναι απορριπτέος ως αβάσιμος.

9. Με τον δεύτερο λόγο αναίρεσης προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι πλημμελής λόγω εσφαλμένης εφαρμογής του νόμου και

πλημμελούς εκτίμησης των αποδεικτικών στοιχείων. Ειδικότερα, το αναιρεσείον ισχυρίζεται και επαναφέρει τους προβληθέντες με την έφεση πραγματικούς ισχυρισμούς του ότι παρεμποδίστηκε στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων του από λόγους ανωτέρας βίας, περίπτωση για την οποία προνοεί το άρθρο 17.1 της σύμβασης. Συγκεκριμένα, επικαλείται τις εξαιρετικά επικίνδυνες συνθήκες λόγω των βομβαρδισμών και εχθροπραξιών στο κατά το διάστημα Μαρτίου 2005 μέχρι Φεβρουάριο του 2006, που είχαν ως αποτέλεσμα την μαζική αποχώρηση από την περιοχή των ειρηνευτικών και αναπτυξιακών δυνάμεων, συμπεριλαμβανομένου του ιδίου. Ισχυρίζεται δε ότι η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση εσφαλμένως θεώρησε ως λόγο ανωτέρας βίας το τσουνάμι του Δεκεμβρίου του 2004 και όχι τις εχθροπραξίες στην..... το διάστημα 2005-2006, οι οποίες συνιστούν πασίδηλο γεγονός που όφειλε να το λάβει υπόψη αυτεπαγγέλτως.

10. Το δικάσαν Τμήμα απέρριψε το λόγο αυτό τόσο ως αβάσιμο όσο και ως αλυσιτελή. Ως προς το αβάσιμο έκρινε ειδικότερα ότι οι φυσικές καταστροφές που επικαλέστηκε το ήδη αναιρεσείον λήφθηκαν υπόψη από την Υ.Δ.Α.Σ. και αποτέλεσαν τη δικαιολογητική βάση για την τροποποίηση της αρχικής σύμβασης, με μετάθεση του χρόνου έναρξης υλοποίησης του προγράμματος, ενώ, με τα από 15.6.2005 και 8.2.2006 έγγραφα που το αναιρεσείον απέστειλε στην Υ.Δ.Α.Σ. προκειμένου να ζητήσει νέα πίστωση χρόνου για την εκτέλεση του έργου, δεν επικαλέστηκε εμπόλεμες συνθήκες, όπως προβλεπόταν στο άρθρο 17 της σύμβασης, αλλά εσωτερικές του καταστατικές διαδικασίες. Περαιτέρω, έκρινε ότι ο λόγος περί συνδρομής ανωτέρας βίας από τις εχθροπραξίες στην το διάστημα 2005-2006, προβλήθηκε αλυσιτελώς, διότι το ήδη αναιρεσείον καταλογίστηκε με την αιτιολογία ότι δεν εκπλήρωσε τις προαναφερόμενες υποχρεώσεις που συνιστούν ουσιώδη παράβαση των όρων της σύμβασής του, όχι ειδικά διότι καθυστερημένα ανταποκρίθηκε, ενώ σε κάθε περίπτωση, ούτε συνθήκες ανωτέρας βίας ούτε η Υ.Δ.Α.Σ. το παρεμπόδισαν να δικαιολογήσει προσηκόντως, έστω και εκ των υστέρων μέχρι την καταγγελία της σύμβασης, τη σύμφωνη με τους όρους της σύμβασης διαχείριση του ποσού της α' δόσης της χρηματοδότησης, ακόμα δε και να δηλώσει αδυναμία υλοποίησης του συμβατικού αντικειμένου και να επιστρέψει το αδιάθετο ποσό της χρηματοδότησης που έλαβε.

11. Ο ως άνω λόγος αναίρεσης προβάλλεται αλυσιτελώς και επομένως απαραδέκτως, καθώς με αυτόν δεν πλήττεται η κρίση της αναιρεσιβαλλομένης ως προς την απόρριψη του προβληθέντος με την έφεση ισχυρισμού περί συνδρομής λόγου ανωτέρας βίας ως αλυσιτελώς προβαλλόμενου. Ειδικότερα, ανεξαρτήτως της συνδρομής ή μη λόγων ανωτέρας βίας εξαιτίας των οποίων το αναιρεσείον παρεμποδίστηκε στην εκτέλεση των συμβατικών του υποχρεώσεων, το αναιρεσείον καταλογίστηκε με την αιτιολογία ότι δεν εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις του που συνιστούν ουσιώδη παράβαση των όρων της σύμβασής του και όχι διότι καθυστερημένα ανταποκρίθηκε. Εξάλλου, η συνδρομή λόγων ανωτέρας βίας, που

δυσχεραίνουν την εμπρόθεσμη υλοποίηση του αντικειμένου σύμβασης χρηματοδότησης, δεν αναιρεί την υποχρέωση του σωματείου που έλαβε την χρηματοδότηση να την επιστρέψει, σε περίπτωση αδυναμίας υλοποίησης του αντικειμένου της σύμβασης χρηματοδότησης. Επομένως, όπως ορθώς κρίθηκε από το δικάσαν Τμήμα, η επίκληση από το αναιρεσεϊόν λόγων ανωτέρας βίας κατά το χρονικό διάστημα 2005-2006 δεν αναιρεί την υποχρέωσή του να δικαιολογήσει προσηκόντως τη διαχείριση του ποσού της χρηματοδότησης που έλαβε, έστω και καθυστερημένα, ήτοι μέχρι την καταγγελία της σύμβασης, ούτε αναιρεί την υποχρέωσή του, εφόσον επικαλείται αδυναμία υλοποίησης του αντικειμένου της σύμβασης, να επιστρέψει το αδιάθετο ποσό της χρηματοδότησης που έλαβε. Κατόπιν αυτών, ο ως άνω λόγος είναι απορριπτέος.

12. Με τον τρίτο λόγο αναίρεσης το αναιρεσεϊόν ισχυρίζεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι αναιρετέα λόγω εσφαλμένης εφαρμογής του νόμου και αντιφατικών αιτιολογιών καθώς εσφαλμένως δέχθηκε ότι η Υ.Δ.Α.Σ. του απέστειλε πρόσκληση εκπλήρωσης των υποχρεώσεων του κατά το άρθρο 9.2 της σύμβασης και ότι συνέτρεχε λόγος καταγγελίας της σύμβασης κατά το άρθρο 10 αυτής. Ειδικότερα, το αναιρεσεϊόν ισχυρίζεται ότι μετά την αποχώρηση της αποστολής του από την.....λόγω των εχθροπραξιών που επικρατούσαν εκεί από τον Μάρτιο του 2005 έως τα μέσα του έτους 2006 και των δυο επιστολών του που απέστειλε στη συνέχεια στην Υ.Δ.Α.Σ. στις 08.02.2006 και 30.03.2006, στις οποίες η τελευταία δεν απάντησε, εσφαλμένως κρίθηκε ότι η από 28.11.2012 επιστολή της Υ.Δ.Α.Σ. προς το αναιρεσεϊόν είχε την έννοια της συμβατικής πρόσκλησης εκτέλεσης της σύμβασης.

13. Το δικάσαν Τμήμα απέρριψε το λόγο αυτό κρίνοντας ότι η Υ.Δ.Α.Σ. απηύθυνε στο τότε εκκαλούν κατ' επανάληψη προσκλήσεις (ενδεικτικά επιστολές 28.11.2012, 26.8.2015, 29.7.2016, 21.9.2016) προκειμένου να λάβει αναλυτικά γνώση του θέματος, να εκθέσει τις απόψεις του εγγράφως και να υποβάλει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά υλοποίησης του προγράμματός του. Εντούτοις, αυτό ουδέποτε ανταποκρίθηκε προσηκόντως και περιορίστηκε μόνο στην επιδίωξη συνάντησης με το Γενικό Διευθυντή της Υ.Δ.Α.Σ. για τη διευθέτηση της υπόθεσης, επικαλούμενο γενικά και αόριστα το συνολικό έργο του από την τριετή παρουσία στην περιοχή. Περαιτέρω, δέχτηκε ότι στερείται οποιασδήποτε νόμιμης βάσης ο ισχυρισμός του ότι η Υ.Δ.Α.Σ. είχε υποχρέωση να το καλέσει να εκτελέσει το συμβατικό αντικείμενο, για το οποίο με την υπογραφή της σύμβασης το ίδιο το εκκαλούν δεσμεύτηκε. Επιπροσθέτως, έγινε δεκτό ότι αυτό υπέπεσε σύμφωνα με τα άρθρα 6 και 7 της σύμβασης σε ρητώς οριζόμενες στα ίδια άρθρα ουσιώδεις παραβιάσεις των συμβατικών του υποχρεώσεων, οι οποίες άνευ ετέρου, ήταν δυνατό να επιφέρουν καταγγελία της σύμβασης κατά την κρίση της Υ.Δ.Α.Σ., σύμφωνα με το άρθρο 9.1 της ίδιας σύμβασης. Κατά συνέπεια, δεν ετύγχανε εφαρμογής και αβασίμως επικαλέστηκε τότε το άρθρο 9.2 της σύμβασης στο οποίο προβλέπεται επιπρόσθετη περίπτωση ουσιώδους παραβίασής της λόγω μη

προσήκουσας εκπλήρωσης των υποχρεώσεων του και μη συμμόρφωσής του προς τις σύμφωνες με τις διατάξεις της σύμβασης εντολές της Υ.Δ.Α.Σ., οπότε η μη ανταπόκρισή του στη σχετική πρόσκληση θα συνιστούσε νέα περίπτωση ουσιώδους παραβίασης της σύμβασης που μπορούσε, εξίσου προς τις λοιπές προβλεπόμενες περιπτώσεις, να προκαλέσει την καταγγελία της. Εξάλλου, αλυσιτελώς επικαλέστηκε ότι δεν συντρέχουν οι περιπτώσεις καταγγελίας που προβλέπει το άρθρο 10.1 της σύμβασης, δεδομένου, ότι εν προκειμένω τυγχάνει εφαρμογής το άρθρο 9.1 αυτής.

14. Ο ως άνω λόγος αναίρεσης, στο μέτρο που βάλει κατά της ανέλεγκτης αναιρετικώς εκτίμησης των αποδείξεων και των πραγματικών περιστατικών είναι απορριπτέος ως απαράδεκτος. Επιπλέον, είναι απορριπτέος ως ερειδόμενος επί εσφαλμένης παραδοχής. Τούτο διότι το Τμήμα δέχτηκε ότι δεν εφαρμόζονται εν προκειμένω τα άρθρα 9.2 και 10 της σύμβασης, όπως εσφαλμένως υπολαμβάνει το αναιρεσείον, διότι αυτό υπέπεσε στις ρητώς αναφερόμενες στα άρθρα 6 και 7 της σύμβασης ουσιώδεις παραβιάσεις, οι οποίες άνευ ετέρου, ήταν δυνατόν να επιφέρουν την καταγγελία της σύμβασης σύμφωνα με το άρθρο 9.1 αυτής.

15. Με τον τέταρτο λόγο αναίρεσης το αναιρεσείον ισχυρίζεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι πλημμελής λόγω εσφαλμένης εφαρμογής της αρχής της αναλογικότητας. Ειδικότερα, κατά τους ισχυρισμούς του δεν συνεκτιμήθηκε το ύψος του καταλογισθέντος ποσού, ο βαθμός υπαιτιότητας του καταλογισθέντος υπολόγου, η έκταση της απόκλισης από τη δημοσιονομική νομιμότητα αλλά και η βαρύτητα και οι συνθήκες τέλεσης της δημοσιονομικής παράβασης με αποτέλεσμα να του καταλογιστεί ένα ποσό υπερβολικό και δυσανάλογο της υποτιθέμενης «παράλειψης». Περαιτέρω ισχυρίζεται ότι το Τμήμα έκρινε πλημμελώς τα αποδεικτικά στοιχεία, ήτοι τη μη υποχρέωση απάντησης της Υ.Δ.Α.Σ. στις από 08.02.2006 και 30.03.2006 αιτήσεις του για παράταση ή τροποποίηση της σύμβασης.

16. Από τη διάταξη του άρθρου 25 παρ. 1 του Συντάγματος συνάγεται ότι η αρχή της αναλογικότητας λαμβάνεται υπόψη για την ερμηνεία και εφαρμογή οποιουδήποτε κανόνα δικαίου και εφαρμόζεται στους κάθε είδους περιορισμούς που μπορεί να επιβληθούν στα δικαιώματα του ανθρώπου ως ατόμου και ως μέλους του κοινωνικού συνόλου, όπως είναι και το δικαίωμα στην περιουσία. Επομένως, ο καταλογισμός εις βάρος των δημοσιονομικώς υπευθύνων για την αναπλήρωση του προκληθέντος στη δημόσια διαχείριση ελλείμματος, ως μέτρο που πλήττει το δικαίωμα στην περιουσία του καταλογιζομένου, δεν συνδέεται αναγκαίως και αρρήκτως με το ύψος του διαπιστωθέντος ελλείμματος (ΕλΣυν Ολ. 1646/2023, 1824/2019, 1929/2018), αλλά υπόκειται στην αρχή της αναλογικότητας, που απαιτεί για την επιβολή του εν λόγω μέτρου να τηρείται μια δίκαιη ισορροπία μεταξύ, αφενός του σκοπού δημοσίου συμφέροντος της αποκατάστασης της δημόσιας διαχείρισης και αφετέρου της προστασίας των περιουσιακών δικαιωμάτων του καταλογιζομένου, ώστε να μην υφίσταται

δυσανάλογη και υπερβολική επιβάρυνση (ΕλΣυν Ολ. 1646/2023, 1302, 1015-1019/2022). Η κρίση δε του δικαστηρίου της ουσίας ως προς τον προσδιορισμό του ύψους της μείωσης του καταλογιζόμενου ποσού δεν υπόκειται σε ανααιρετικό έλεγχο, δοθέντος ότι σχηματίζεται με βάση τους κανόνες της κοινής πείρας και λογικής, από την εκτίμηση πραγματικών περιστατικών και χωρίς υπαγωγή του πορίσματος σε νομική έννοια, ώστε να μπορεί να νοηθεί εσφαλμένη εφαρμογή του νόμου. Κατ' εξαίρεση, ο προσδιορισμός του ύψους της μείωσης ελέγχεται στην κατ' αναίρεση δίκη για τυχόν παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας, μόνο αν κριθεί ότι το δικαστήριο αυτό υπερέβη τα άκρα όρια της διαγραφόμενης από την εν λόγω αρχή εξουσίας του (πρβλ. ΕλΣυν Ολ. 1646/2023, 6, 347/2021, 6/2019, ΑΠ Ολ. 9/2015, 10/2017, ΣτΕ 1481, 3329, 3793/2014, 15/2018).

17. Στην κρινόμενη υπόθεση, το δικάσαν Τμήμα απέρριψε τον αντίστοιχο λόγο κρίνοντας ότι «Η εκκαλούσα [Μ.Κ.Ο.] γνώριζε και αποδέχτηκε με την υπογραφή της σύμβασης ότι η μη εκτέλεση του προγράμματος με τους ουσιώδεις όρους που συμφωνήθηκαν επέσυρε τον καταλογισμό της με το ποσό που της είχε καταβληθεί (ιδίως, άρθρο 11.1 και 11.2 της σύμβασης). Επιπροσθέτως, η βαρύτητα των παραβάσεων ήταν καθοριστική του καταλογισμού, διότι όχι μόνο πρόκειται για παράβαση όρων ρητώς συμφωνημένων ως ουσιωδών, αλλά και διότι από τις ίδιες παραβάσεις τεκμαίρεται η μη εκτέλεση του φυσικού αντικείμενου της σύμβασης. Σχετικά με αυτό, άλλωστε, ουδέποτε η εκκαλούσα, ούτε ήδη με την έφεσή της, επικαλέστηκε παραδεκτώς και απέδειξε αντίθετα, παρότι φέρει το βάρος και είναι η μόνη που μπορούσε να εισφέρει τις αναγκαίες προς τούτο πληροφορίες, λαμβανομένου υπόψη ότι κατά το μέρος που υποστηρίζει ότι λειτούργησε ασθενοφόρο όχημα οι ισχυρισμοί της προβάλλονται στο σύνολό τους όλως αορίστως και, σε κάθε περίπτωση, αναποδείκτως είτε ως προς τη λειτουργία του οχήματος είτε ως προς το οικονομικό του αντίκρυσμα, όπως στο σύνολό τους απορριπτέοι είναι οι γενικοί και αόριστοι ισχυρισμοί της σχετικά με την έρευνα, την εκπόνηση μελετών και την υπογραφή συμβάσεων με τοπικούς φορείς αναφορικά προς την ολοκλήρωση των κτιριακών υποδομών του Κέντρου Σπουδών Υγείας. Εξάλλου, λαμβανομένου υπόψη ότι αντίθετα προς την εκκαλούσα, η Υ.Δ.Α.Σ. εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις της προκειμένου να καταστεί δυνατή η εκτέλεση του προγράμματος, χρηματοδοτώντας ως όφειλε, και ότι, όπως προηγουμένως έγινε δεκτό, δεν συνέτρεξαν περιστάσεις ανωτέρας βίας, η μη εκπλήρωση της σύμβασης από την εκκαλούσα, ανάγεται αποκλειστικά στη σφαίρα ευθύνης της. Επιπλέον, η εκκαλούσα ως συνετός και επιμελής συναλλασσόμενος, όφειλε να λάβει υπόψη ότι τα αιτήματά της (8.2.2006, 20.3.2006) για τροποποιήσεις της σύμβασης δεν είχαν γίνει δεκτά, ούτε υπήρχε οποιαδήποτε υποχρέωση της Υ.Δ.Α.Σ. να τα αποδεχθεί, ούτε καν να απαντήσει ρητώς σε αυτά, καθώς και ότι, κατά συνέπεια, ετύγχαναν εφαρμοστέοι οι συμβατικοί όροι που αποδέχθηκε και υπέγραψε και, ως εκ τούτου, επικρέματο ο καταλογισμός της σε περίπτωση που δεν εκτελούσε το συμφωνηθέν πρόγραμμα και δεν επέστρεφε την

αποζημίωση που είχε εισπράξει. Τέλος, η ήδη προσβαλλόμενη απόφαση καταλογισμού, δεν συνιστά επιβολή κύρωσης, αλλά κατάργηση του οικονομικού οφέλους που αποκόμισε η εκκαλούσα χωρίς νόμιμη αιτία, ο δε καταλογισμός της εντόκως (από τον χρόνο καταβολής της α' δόσης με το οικείο χρηματικό ένταλμα), κατ' εφαρμογή των οικείων συμβατικών όρων, αποβλέπει στη διασφάλιση, σε πραγματικούς όρους, της αξίας της απαίτησης του Δημοσίου, λόγω της ετεροχρονισμένης επιστροφής, ως εκ τούτου, διασφαλίζει ότι ο καταλογισμός είναι πλήρως αποκαταστατικός (πρβλ. 345 εδ. α' ΑΚ), και η εκκαλούσα δεν ισχυρίζεται κατά τρόπο ορισμένο οτιδήποτε αντίθετο. Δεδομένου του συνόλου των προεκτιθέμενων, η αναζήτηση με την προσβαλλόμενη απόφαση των καταλογισθέντων ποσών δεν παρίσταται προδήλως δυσανάλογη προς το σκοπό αυτό ούτε προς τις παραβάσεις στις οποίες υπέπεσε η εκκαλούσα και οι αντίθετοι ισχυρισμοί της είναι στο σύνολό τους απορριπτέοι. Εξάλλου, οποτεδήποτε κατά τη διάρκεια του συμβατικού χρόνου, ακόμα και μετά τη λήξη του μέχρι την καταγγελία, αφ' ης στιγμής η εκκαλούσα διέβλεψε, για πράγματα που ενέπιπταν στη σφαίρα ευθύνης της, ότι δεν επρόκειτο να εκτελέσει προσηκόντως το συμβατικό αντικείμενο μπορούσε, καλόπιστα και ειλικρινά συναλλασσόμενη, να αποτρέψει τον καταλογισμό, περιλαμβανομένης εν όλω ή εν μέρει και της επιβάρυνσής της με τόκους, και να επιδιώξει την εκκαθάριση της σύμβασης με επιστροφή του κεφαλαίου που της καταβλήθηκε. Ωστόσο, οι ενέργειές της προς την Υ.Δ.Α.Σ. ουδέποτε έλαβαν αυτό το χαρακτήρα. Κατά τούτο δε ο καταλογισμός της εντόκως δεν εκφεύγει της σφαίρας ευθύνης της».

18. Με τις παραδοχές αυτές, ο λόγος αναιρέσεως, ως προς το σκέλος του που αφορά την κρίση της αναιρεσιβαλλομένης αναφορικά με το κεφάλαιο της χρηματοδότησης, είναι απορριπτέος. Ειδικότερα, ορθώς κρίθηκε από το δικάσαν Τμήμα ότι αφού το χρηματοδοτηθέν πρόγραμμα δεν υλοποιήθηκε στο σύνολό του, καθώς δεν αποδείχθηκε ότι εκτελέσθηκε κάποιο τμήμα από το φυσικό του αντικείμενο, το όφελος της χρηματοδότησης οφείλει να επιστραφεί, δοθέντος ότι ο ένδικος καταλογισμός συνιστά κατάργηση του οικονομικού οφέλους που αποκόμισε το αναιρεσείον χωρίς νόμιμη αιτία, η επιστροφή δε του οικονομικού αυτού οφέλους δεν παρίσταται προδήλως δυσανάλογη προς τον ως άνω σκοπό. Εξάλλου, ο ισχυρισμός περί πλημμελούς εκτίμησης των αποδείξεων από το Τμήμα προβάλλεται απαραδέκτως, διότι πλήττει την αναιρετικώς ανέλεγκτη κρίση αυτού. Κατά το σκέλος όμως της επιβολής τόκων από την ημερομηνία έκδοσης του χρηματικού εντάλματος (9.12.2004) για την καταβολή της α' δόσης, το Δικαστήριο κρίνει ότι το δικάσαν Τμήμα δεν συνεκτίμησε το γεγονός της πολύχρονης αδράνειας της Υ.Δ.Α.Σ. να ασκήσει την απαιτούμενη εκ μέρους της εποπτεία ως προς την υλοποίηση του χρηματοδοτηθέντος προγράμματος. Ειδικότερα, η Υ.Δ.Α.Σ. υπέμνησε στο αναιρεσείον το πρώτον έξι χρόνια μετά τη λήξη των συμβατικών του υποχρεώσεων να υποβάλει την τελική απολογιστική έκθεση του προγράμματος συνοδευόμενη από τον τελικό οικονομικό απολογισμό μαζί με τα

αναγκαία δικαιολογητικά, ενώ ο ένδικος καταλογισμός χώρησε έντεκα χρόνια μετά τη λήξη των συμβατικών υποχρεώσεων του αναιρεσειόντος, με αποτέλεσμα να επιβαρυνθεί με τόκους, ύψους 196.849,69 ευρώ έναντι του ποσού των 170.000 ευρώ της καταβληθείσας χρηματοδότησης. Κατόπιν αυτών, το Δικαστήριο κρίνει ότι ο ως άνω λόγος αναίρεσης πρέπει, κατά το σκέλος που αφορά τον καταλογισμό τόκων υπερημερίας επί του κεφαλαίου, να γίνει δεκτός.

19. Τέλος, προβάλλεται από το αναιρεσεϊόν ότι κατ' εσφαλμένη εφαρμογή της αρχής της απαγόρευσης της καταχρηστικής άσκησης δικαιώματος απέρριψε το δικάσαν Τμήμα τον σχετικό λόγο έφεσης, καθώς η κατάχρηση δεν συνιστά παράβαση των κανόνων δικαίου αλλά χαρακτηριστικό της γνώρισμα είναι η υπερβολή, ενώ περαιτέρω η καταχρηστική συμπεριφορά ως αντισυνταγματική απαγορεύεται από το άρθρο 25 παρ. 3 του Συντάγματος, είτε προέρχεται από φορείς θεμελιωδών δικαιωμάτων είτε από φορείς δημόσιας εξουσίας.

20. Το δικάσαν Τμήμα απέρριψε τον αντίστοιχο λόγο έφεσης ως απαράδεκτο κατά το μέρος που το ήδη αναιρεσεϊόν επικαλέστηκε κατάχρηση του δικαιώματος της Διοίκησης να το καταλογίσει, με την αιτιολογία ότι η κατ' άρθρο 25 παρ. 3 του Συντάγματος κατάχρηση δικαιώματος αφορά στην άσκηση ιδιωτικών δικαιωμάτων και δεν δύναται να θεμελιώσει λόγο έφεσης για την ακύρωση διοικητικής πράξης, που εκδίδεται βάσει νόμου παρέχοντος στη Διοίκηση τη σχετική αρμοδιότητα. Επικουρικώς, έκρινε ότι αν ήθελε εκτιμηθεί ότι με τον λόγο αυτό προβάλλεται ότι η έκδοση της προσβαλλόμενης εχώρησε κατά κατάχρηση εξουσίας, ο εν λόγω ισχυρισμός είναι απορριπτέος προεχόντως ως αόριστος, καθόσον δεν κατονομάζεται ο διάφορος σκοπός από εκείνον του δημοσίου συμφέροντος, τον οποίο επεδίωξε η Διοίκηση με την έκδοση της προσβαλλομένης.

21. Με τις παραδοχές αυτές, ο λόγος αυτός είναι απορριπτέος ως αβάσιμος τόσο κατά το πρώτο σκέλος του, καθώς ορθώς αποφάνθηκε το δικάσαν Τμήμα ότι η κατάχρηση δικαιώματος αφορά στην άσκηση ιδιωτικών δικαιωμάτων και δεν δύναται να θεμελιώσει λόγο για την ακύρωση πράξης που εκδίδεται κατ' ενάσκηση δημόσιας εξουσίας, όπως εν προκειμένω. Περαιτέρω, απορριπτέος είναι και κατά το δεύτερο σκέλος του που αφορά τον ισχυρισμό περί κατάχρηση εξουσίας, καθώς με νόμιμη αιτιολογία απορρίφθηκε ο οικείος λόγος από το δικάσαν Τμήμα.

22. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, και μη υπάρχοντος άλλου λόγου αναίρεσης, η κρίνόμενη αίτηση πρέπει να γίνει δεκτή για τον λόγο που εκτίθεται στη σκέψη 18 και να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση για εσφαλμένη εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας.

23. Μετά την παραδοχή της αίτησης αναίρεσης, πρέπει να διαταχθεί η επιστροφή του καταβληθέντος παραβόλου στο αναιρεσεϊόν, κατ' εκτίμηση δε των περιστάσεων, να απαλλαγεί το Ελληνικό Δημόσιο από τα δικαστικά έξοδα αυτού (άρθρα 310 παρ. 1 εδάφιο α' και 314 παρ. 3 του ν. 4700/2020, αντιστοίχως).

24. Μετά την αναίρεση της προσβαλλόμενης απόφασης η υπόθεση, η οποία δεν χρήζει διερεύνησης κατά το πραγματικό της μέρος, πρέπει να διακρατηθεί και

να δικαστεί στην ουσία από την Ολομέλεια, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 176 παρ. 2 του ν. 4700/2020.

25. Δοθέντος ότι, σύμφωνα με τα δεκτά γενόμενα στη σκέψη 18 της παρούσας, ο ένδικος καταλογισμός είναι μη νόμιμος κατά το σκέλος της επιβολής τόκων υπερημερίας επί του κεφαλαίου, πρέπει το εκκαλούν να απαλλαγεί από τους επιβληθέντες με την/...../25.09.2017 απόφαση του Υπουργού Εξωτερικών τόκους υπερημερίας, ποσού 196.849,69 ευρώ.

26. Κατόπιν αυτών, η ένδικη έφεση πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτή, να μεταρρυθμιστεί η προσβαλλόμενη καταλογιστική απόφαση και το ποσό του καταλογισμού να περιορισθεί στο ύψος των 170.000 ευρώ.

27. Μετά την παραδοχή της έφεσης κατά της προαναφερόμενης απόφασης καταλογισμού ως προς το σκέλος της επιβολής τόκων υπερημερίας και την απόρριψη αυτής ως προς το κεφάλαιο της α' δόσης της χρηματοδότησης, πρέπει να διαταχθεί η κατάπτωση υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου του καταβληθέντος παραβόλου έφεσης, ποσού 1.500 ευρώ, κατ' εκτίμηση δε των περιστάσεων να απαλλαγεί το Ελληνικό Δημόσιο από τα δικαστικά έξοδα του εκκαλούντος (άρθρο 314 παρ. 3 του ν. 4700/2020).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την αίτηση αναίρεσης.

Αναιρεί την 399/2021 απόφαση του Εβδόμου Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Διατάσσει την απόδοση του παραβόλου αναίρεσης στο αναιρεσείον.

Διακρατεί και δικάζει την υπόθεση.

Δέχεται εν μέρει την από 03.01.2018 έφεση.

Μεταρρυθμίζει την/...../25.09.2017 απόφαση του Υπουργού Εξωτερικών.

Περιορίζει τον εις βάρος του εκκαλούντος και ήδη αναιρεσειόντος καταλογισμό στο ποσό των 170.000 ευρώ.

Διατάσσει την κατάπτωση υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου του καταβληθέντος παραβόλου έφεσης, ποσού 1.500 ευρώ. Και

Απαλλάσσει το Ελληνικό Δημόσιο από τα δικαστικά έξοδα του αναιρεσειόντος και των δύο βαθμών.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε σε τηλεδιάσκεψη στις, κατ' εφαρμογή του άρθρου 295 παρ. 2 του ν. 4700/2020.

Η ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΑ ΜΑΡΑΓΚΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑ ΠΑΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΥ
Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΤΣΑΛΑ

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση, στις 11 Ιουνίου 2025

(βλ. πρακτικό δημοσίευσης με όμοια ημερομηνία).

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΣΩΤΗΡΙΑ ΝΤΟΥΝΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΤΣΑΛΑ